

Stichting Broeker Kerk - Jaarverslag 2025

Algemeen

Stichting Broeker Kerk is opgericht in 2017. De kerkgemeenschap heeft de eigendom, het beheer en het onderhoud van de Sint Nicolaaskerk en de kosterij in 2018 overgedragen aan de Stichting Broeker Kerk. De stichting is sindsdien verantwoordelijk voor de instandhouding van de kerk.

Strategische richting Stichting Broeker Kerk 2025-2028

Het bestuur formuleerde eerder beleidsdoelen in de notitie *Stip op de horizon*. Het gaat om de fondsenwerving voor instandhouding en restauratie van het gebouw, om het creëren van nieuwe faciliteiten en om verduurzaming daar waar mogelijk. Tevens willen we de culturele activiteiten uitbreiden. Voortvloeiend hieruit zijn we op zoek naar nieuwe manieren om vrijwilligers aan ons te binden door bijvoorbeeld meer mogelijkheden te bieden aan Broekers die meer incidenteel willen meewerken. Ook zoeken we naar wegen om tot een breder gebruik van de kerk door de Broeker gemeenschap te komen.

Ook in 2025 werkten we aan de realisatie van deze doelen, samen met onze gildes van vrijwilligers.

Contacten met 'stakeholders'

Gemeente Waterland

Met de Gemeente waren er naast de gebruikelijke contacten extra bijeenkomsten in verband met de Kerkenvisie Waterland, die in november 2024 officieel is vastgesteld. In 2025 organiseerde de gemeente in mei een bijeenkomst in de Broeker kerk met alle kerkgemeenschappen of -beheerders.

De gemeente heeft toegezegd het Kerkplein weer te gaan onderhouden. Verderop in dit verslag gaan wij in op de instandhouding van het gebouw. De gemeente is eigenaar van de toren en bereidt al geruime tijd het groot onderhoud aan de toren voor.

Kerkgemeenschap

Regulier halfjaarlijks overleg was er met een vertegenwoordiging van het kerkbestuur. Ook tussendoor weten we elkaar goed te vinden. Na de fusie van de kerken in Broek en Zuiderwoude/Uitdam worden de kerkdiensten afwisselend in Broek en Zuiderwoude gehouden.

Kerkplein burens

Ook in 2025 hadden we regelmatig contact met de burens. Zij zetten zich op verschillende manieren in voor het onderhoud van het Kerkplein en daar zijn we hen zeer dankbaar voor. Het hele Kerkplein kreeg weer een onderhoudsbeurt, aangeboden door een buurman. Daarbij zijn de leibomen gesnoeid. De gemeente heeft de bomen langs de weg naar de brug naar het Roomeinde gesnoeid. De kerkpleinburens werden uitgenodigd voor de vrijwilligersbijeenkomst in november.

Samenstelling bestuur

Het bestuur bestond eind 2025 uit de volgende leden:

Marius Josephus Jitta, voorzitter

Guliël Schuwer, penningmeester

Marieke Maars secretaris, voorgedragen door de stichting Broeker Gemeenschap

Frans Haak, voorgedragen door de diaconie van de Protestantse Gemeente

Eliane Attinger, Tjerk Doornenbal en Eduard van Holst Pellekaan, leden

Tjerk Doornenbal trad in juni toe tot het bestuur. Hij volgde Klaas Valk op als door de kerkelijke gemeente voorgedragen bestuurslid.

Het bestuur kwam in 2025 elf keer bij elkaar. In een paar vergaderingen overlegde het bestuur met vertegenwoordigers van een paar gildes.

Koster & de kerk

Marieke Kuen en Wouter Jesse van *Koster & de kerk* ontvangen de bezoekers van de kerk altijd gastvrij en zijn niet alleen een steun en toeverlaat bij begrafenissen, maar ook bij andere evenementen en culturele activiteiten. Het is intensief werk. Zij hebben in 2025 met de mooie zomer een goed seizoen gedraaid; ook de stichting geniet daar de vruchten van. Het Kerkplein is voor fietsers en wandelaars een prettige pleisterplaats.

Begin 2025 gaven Marieke en Wout aan dat zij uiterlijk eind 2026 het stokje willen overdragen aan een nieuwe uitbater. In het voorjaar startte een intensief wervingstraject. Er was veel belangstelling. We zijn heel blij dat we inmiddels voor hen opvolgers hebben gevonden in de persoon van Stasja en Peter Bresser-Köhler, twee Broekers die pal naast de kerk wonen. De overdracht zal 1 september 2026 plaatsvinden. De continuïteit van de horeca en de kerk als ontmoetingsplek voor iedereen, alsmede de overige dienstverlening, zijn hiermee gewaarborgd.

Vrijwilligers in Gildes

De kerk waarop de stichting drijft zijn onze vrijwilligers! Wij kunnen een beroep doen op een grote groep mensen die in 'gildes' zijn georganiseerd, bijvoorbeeld op het gebied van onderhoud en schoonmaak, culturele activiteiten (exposities, concerten, voorstellingen, historie) en fondsenwerving. De gildes bestaan uit vrijwilligers die reeds binnen de kerkelijke gemeente actief waren en door veel nieuwe, door de stichting geworven leden. Gildes werken zo veel mogelijk zelfstandig en worden waar nodig door het bestuur ondersteund. Zoals het geval is bij het bestuur is ook bij verschillende gildes sprake van een geleidelijke overdracht van de werkzaamheden aan nieuwe leden. Dit leidt naast continuering van bestaande activiteiten tot nieuwe impulsen en uitbreiding van het aanbod van activiteiten. Ook in 2025 hebben vrijwilligers klein onderhoud gepleegd, schoongemaakt en geschilderd, was de Boekentafel tijdens Kerk Open dagelijks open en is weer een druk bezochte Rommelmarkt gehouden.

Het Communicatiegilde informeerde iedereen over de voortgang van het onderhoud, culturele activiteiten en ander nieuws. De kanalen zijn: website, Nieuwsbrief, Facebook, Instagram en verder flyers en affiches voor de evenementen. Ook verschenen onze aankondigingen regelmatig in de (publicatie) Broeker Gemeenschap, in De Waterlander en weleens in het Noord-Hollands dagblad. Soms maakte omroep PIM een opname. Voor het communityproject "Broek knapt op", het herstel

van de schuur van de stichting die voor opslag wordt gebruikt, zijn speciale flyers verspreid, vormgegeven door Jacques Koewijden. Aan het project werd ook uitvoerig aandacht besteed in de Broeker Podcast. Ten behoeve van de steunberen en steunpilaren ¹ is een folder gemaakt met 'wapenfeiten': de gerealiseerde onderhouds- en restauratieprojecten tussen 2018-2024.

Het Steunpilarengilde zette zich wederom met verve in voor de fondsenwerving. Het Steunpilarenconcert op 21 maart was zeer goed bezocht. Tijdens de borrel voor steunberen is het Meerjarenonderhoudsplan gepresenteerd door het bestuur en is de folder met 'wapenfeiten' uitgedeeld. Voor de werving van nieuwe steunberen organiseerde het gilde een diner in het najaar. Met de donaties kan de Stichting onder meer over de in het kader van de subsidieregeling voor groot onderhoud noodzakelijke eigen middelen beschikken. Met het Steunpilarengilde voerden we meerdere keren overleg, ook i.v.m. een gepland speciaal fondsenwerfproject in 2026 voor de restauratie van de buitendaken "Draag je pannetje bij". Bij dit dorpsbrede sponsorproject zal een speciale rol weggelegd zijn voor de kinderen van basisschool de Havenridders.

We nodigden al onze vrijwilligers en de kerkpleinburen uit voor een bijeenkomst op zaterdagmiddag 8 november. Bregtje Viergever vertelde over de restauratie van de bijzondere kroonluchters die sinds de 17^e eeuw in de kerk hangen. Na afloop van haar presentatie informeerde het bestuur zoals gebruikelijk de aanwezigen over het reilen en zeilen van de stichting. In december waren alle vrijwilligers welkom voor koffie & taart onder de enorme kerstboom in de kerk, tijdens de kerstmarkt.

Activiteiten

Cultureel programma

Ook dit jaar kwam er weer een rijk cultureel programma tot stand, georganiseerd door resp. het Expositiegilde en het Cultuurgilde.

Tussen eind september en eind april kon Broek afwisselend naar concerten van klassiek tot jazz en pop luisteren, of naar (jeugd)theater en lezingen gaan. Het hoogtepunt van het culturele seizoen was ongetwijfeld de solotheatervoorstelling *The horse of Jenin* door Troupe Courage. Elisa Marango verzorgde met haar eerbetoon aan het Italiaanse lied *E ricominciò il suo canto* een prachtig concert voor onze Steunpilaren en -beren.

Het Expositiegilde organiseerde tussen eind april en begin oktober om de zes weken nieuwe dubbeltentoonstellingen. In totaal kon het publiek werk van acht verschillende kunstenaars zien, variërend van olieverfschilderijen, foto's, aquarellen tot beelden.

Overig

De Boekentafel in de kerk was de hele zomer open en de Rommelmarkt had plaats op 29 maart. Beide activiteiten leverden een mooie opbrengst voor het onderhoud van het gebouw op.

Ook de gezellige kerstmarkt vond weer plaats, op 13 december.

1 Steunbeer: minimaal vijf jaar jaarlijks een periodieke gift. Steunpilaar: jaarlijks opzegbare donatie

Naast de Stichting ontplooiden ook de kerkelijke gemeente, de koren, de Broeker Gemeenschap, Broekelicious en de Jeu de Bouleclub diverse activiteiten in en om de kerk. De Stichting verwelkomde de 4 mei viering, Broekpop, Neeltje Pater en de Historische Vereniging Broek in Waterland met rondleidingen tijdens de Open Monumentendag. Ook de intocht van de Sint en concerten van onze koren waren als vanouds weer heel gezellig. Neeltje Pater zette in december een mooie kerstboom neer op het plein en eind van de maand eindigden we het jaar feestelijk met *Bubbels&Bollen*.

Instandhouding gebouw en restauraties

Sinds 2023 hebben we een Meerjarenonderhoudsplan. Het MJOP is tot stand gekomen in samenwerking met onze architect Peter de Vries (Bureau BAK). Nu konden we een langere termijnplanning maken waarin ook de binnenkant van de kerk en de faciliteiten zijn meegenomen. Ook het Steunpilarengilde baseert het wervingsplan voor de komende jaren op het MJOP.

We hadden in 2024 enkele grotere projecten in voorbereiding die in 2025 uitgevoerd zijn. De keuken in de Kosterij is grondig aangepakt en professioneler ingericht. Voor de uitgebreide renovatie van de kleine opslagloods ('de schuur') van de stichting hebben we het community project *Broek knapt op* opgezet met een 30igtal Broekers. Het project liep vanaf januari en is in september afgerond met een gezellige borrel en een mooi artikel in het N-H dagblad. Mede mogelijk gemaakt door bijdragen van het VSB fonds en RABO clubkas.

Alle zes kroonluchters en de kleine schilderijtjes op de 'maagdenkroon' zijn gerestaureerd met steun van onze donateurs en drie fondsen (Stichting Bonhomme Tielens, Hendrik Mullerfonds en het Welcker Fonds/Cultuurfonds). Het onderzoek in 2024 naar de daken van de kerk leidde tot de conclusie dat het tijd is voor groot onderhoud. Daarbij keken we ook naar duurzaamheid, bijvoorbeeld energiebesparende maatregelen zoals isolatie en zonnepanelen. Op basis van de ingewonnen adviezen hebben we besloten de daken niet te isoleren. In 2025 zijn meerdere offertes gevraagd en vergunningen aangevraagd. Inmiddels zijn de daken tussen de twee beuken van de kerk opgeknapt en zijn op een van deze beuken zonnepanelen geplaatst. Winter 2026/27 komen de andere daken aan de beurt.

Renovatie van het stucwerk binnen, kan pas plaatsvinden wanneer de Gemeente de herstelwerkzaamheden aan de toren heeft uitgevoerd. De gemeente heeft inmiddels laten weten dat de werkzaamheden te streven naar de uitvoering eind 2026 .

Klein(er) onderhoud

Kleine klussen en schilderwerk wordt doorlopend door vrijwilligers gedaan. Hier past wederom een groot 'dankjewel'. Andere en/of grotere klussen moeten we uitbesteden. Zo laten we bijvoorbeeld jaarlijks een aantal stoelen restaureren door een vakman en zijn lekkages langs de muren en het dak verholpen door een aannemer.

Duurzaamheid en energiebesparende maatregelen

Met de vervanging van de CV-ketel en de zonnepanelen op het dak van de noordelijke beuk is een grote stap gemaakt.

Veiligheidsplan

In 2021 is een risico-inventarisatie kerkgebouw gemaakt, volgens het handboek VBMK (Vereniging van Beheerders van Monumentale Kerkgebouwen). Het 'veiligheidsplan' dat daaruit voortvloeide wordt door het bestuur regelmatig geüpdatet.

Financiële middelen

De stichting verwerft middelen uit drie bronnen: verhuur en exploitatie, subsidies (met name voor groot onderhoud) en bijdragen van particuliere fondsen, donaties en giften van de lokale gemeenschap.

1. Bij verhuur gaat het om structureel verhuur aan gebruikers en om incidentele verhuur voor evenementen. Met de kerkelijke gemeente zijn afspraken gemaakt over de vergoeding die zij betaalt voor het gebruik. In verband met de fusie van de kerkelijke gemeente Broek in Waterland met de kerkelijke gemeente in Zuiderwoude en Uitdam, is de frequentie van de kerkdiensten in Broek gewijzigd naar in principe eens in de twee weken. De Stichting is de kerkelijke gemeente erkentelijk voor het feit dat dit niet tot een vermindering van de financiële bijdrage aan de Stichting heeft geleid. Exploitatie betreft de horeca. Uit de exploitatie van de horeca ontvangt de Stichting een aan de omzet gerelateerde vergoeding.
2. Bij subsidies gaat het om bijdragen van de overheid. Van het Rijk ontvangen wij een instandhouding subsidie voor een periode van zes jaar, vanuit de *Subsidieregeling Instandhouding Monumenten* (SIM), één van de regelingen op grond van de Erfgoedwet. Deze subsidie is bestemd voor structurele werkzaamheden zoals het onderhoud van de buitenmuren en daken. In maart is een nieuwe aanvraag ingediend voor de SIM 2026-2031. De aanvraag is gehonoreerd. SIM-gelden moet de ontvanger matchen met hetzelfde bedrag aan eigen middelen. De provincie Noord-Holland ondersteunt grotere onderhoudswerkzaamheden aan bijvoorbeeld de gevels met projectbijdragen. In 2025 is een grote aanvraag gedaan – en gehonoreerd – voor het groot onderhoud van het dak in 2026. Bij de gemeente Waterland is een periodiek subsidie aangevraagd en in 2025 toegekend voor de culturele evenementen.
3. Bij giften gaat het om donaties met een structureel of een incidenteel karakter. Voor de werving van deze giften heeft zich ook in 2025 het Steunpilarengilde succesvol ingezet.

Het financiële jaarverslag is op 8 april 2025 door het bestuur vastgesteld. Zie daarvoor de aparte bijlage